

UCHWAŁA NR XXXV/143/10

RADY GMINY TUROŚL

z dnia 10 listopada 2010 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy
Turośl na lata 2011 -2014**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591; z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203; z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; z 2007 r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218; z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458; z 2009 r. Nr 52 poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568; z 2004 r. Nr 96 poz. 959, Nr 238 poz. 2390; z 2006 r. Nr 50 poz. 362, Nr 126 poz. 875; z 2007 r. Nr 192 poz. 1304; z 2009 r. Nr 31 poz. 206, Nr 97 poz. 804, z 2010 r. Nr 75, poz. 474 i Nr 130, poz. 871) Rada Gminy uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji "Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Turośl na lata 2011 - 2014" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turośl.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Kazimierz Kowalczyk

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA GMINY TUROŚL NA LATA 2011 -2014.

§ 1. Opiece nad zabytkami w Gminie Turośl podlegają:

1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

KRUSZA

1. Cmentarz z okresu I wojny światowej

LEMAN

1. Kościół par. p.w.Św.Rocha, drewn , 1925 r.
2. Dzwonnica przy kościele par., drewn., 1 ćw. XX w.1925 r
3. Plebania, drewn., 1.2-te XX w.1913 r
4. Cmentarz rzymsko- katolicki
5. Kaplica cmentarna, drewn., XVIII/XIX w.
6. Strażnica graniczna mur. L.20 XX w. (Ośrodek Zdrowia)

POPIOŁKI

1. Młyn wodny, wł. Stanisław Duda, drewn., 1.20-te XX w.

TUROŚL

1. Kościół par.p.w.Św. Jana Chrzciciela, drewn., 1871-1873 r.
2. Dzwonnica, drewn., 2 ćw. XX w.
3. Kaplica cmentarna, drewn., 4 ćw. XIX w.
4. Dom Nr. 70, wł. Matracki , drewn., XIX/XX w.
5. Dom Nr. 87, wł. Stanisław Cichy, drewn., k. XIX w.
6. Wiatrak Koźlak, drewn., 3 ćw. XIX w. przeniesiony z Radziszewa Króli 1983 r.
7. Spichlerz, drewn., 1.20-te XX w.
8. Plebania 1911r. Turośl ul. Kościelna 10
9. Cmentarz rzymskokatolicki Turośl

2. Wszystkie obiekty objęte ochroną konserwatorską uwzględnione w "Gminnej Ewidencji Zabytków", zgodnie ze stanem na dzień 31 października 2010 roku.

3. Cmentarze i mogiły historyczne.

§ 2. Zasoby dziedzictwa kulturowego jako trwałe elementy zagospodarowania obszaru stanowią istotny element tożsamości świadczący o ciągłości działalności i dorobku społeczności lokalnej, przez co wymagają ochrony oraz racjonalnego ich wykorzystywania.

§ 3. Ustala się następujące zasady ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków i podlegających ochronie konserwatorskiej na terenie Gminy Turośl:

1) wszystkie działania związane z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków lub znajdującymi się w strefach ochrony konserwatorskiej, w tym także zmiany własności, funkcji i przeznaczenia powinny uzyskać zgodę Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku;

2) wszystkie działania związane z obiektami podlegającymi ochronie konserwatorskiej lub znajdującymi się w strefach ochrony ekologicznej i strefach ekspozycji obiektów powinny uzyskać opinię Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku;

3) obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji z zachowaniem obecnej i projektowanej funkcji do wartości obiektu;

4) nowa zabudowa powinna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania skali i bryły zabudowy przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywać formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej; nie może ona dominować nad zabudową historyczną; wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne;

5) na terenie cmentarzy i grobów należy prowadzić wszelkie działania zmierzające do zachowania, porządkowania i rewaloryzacji nagrobków;

6) dla terenów przylegających do granic cmentarzy i grobów należy przyjąć zasadę zagospodarowania zapewniającą właściwą ich ekspozycję;

7) dla cmentarzy i grobów wpisanych do rejestru zabytków wprowadza się zakaz wycięcia drzew i dokonywania nowych nasadzeń bez zgody Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku;

a) strefy ochrony konserwatorskiej obejmującej stanowiska archeologiczne, tj. ślady osadnictwa, osady, cmentarzyska, stanowiska produkcyjne są objęte ochroną prawną na podstawie art. 6 ust.1 pkt 3 ustawy z dn. 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.); strefa wprowadza zakaz dewastacji terenu poprzez wybiórkę piasku i jednocześnie

analogiczne formy zmian ich ukształtowania; wszelka działalność inwestycyjna w obrębie strefy na etapie planowania, projektowania i wykonawstwa podlega uzgodnieniu z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Białymstoku i podporządkowana jest jego wytycznym;

§ 4. Opieka nad zabytkami jest sprawowana przez ich właścicieli lub posiadaczy i polega w szczególności na zapewnieniu warunków do:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 3) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 4) popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury;
- 5) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku.

§ 5. Gmina Turośl będzie wspierać działania właścicieli lub posiadaczy obiektów zabytkowych a także podejmować samodzielne działania w celu:

- 1) zahamowania procesów degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania;
- 2) wyeksponowania poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 3) zwiększenia atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych;
- 4) wspierania inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 5) zapobiegania dewastacji stanowisk archeologicznych.

§ 6. Rada Gminy corocznie w uchwale budżetowej określi wysokość środków przeznaczonych na dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Na terenie Gminy znajduje się również szereg krzyży i kapliczek przydrożnych w ilości około 17 sztuk nie wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

§ 7. W sprawach nieuregulowanych w programie mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawne.

§ 8. Realizacja programu poddana będzie ocenie Rady Gminy Turośl po upływie dwóch lat od uchwalenia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Kazimierz Kowalczyk